

viliku rahamärkide deflatsiooni läbi. Vähen-dati karmi käega riiklikke väljaminekuid ja teostati kokkukulu kuludes, et 1924. a. eel-arve täitmisel ülejääki saada. Pandi piir se-nisele ettevaatamatule krediitipolitikale, mille tagajärjel Eesti Pangast olid ohtralt laenu saa-nud mitmed ülespuhutud elujouetud ettevõt-ted, ja oldi äärmiselt tagasihoidlik uute kre-diitide andmises, eriti suurtööstusele. Tehti katset Eesti Panga seniseid krediite kokku tõmmata, kuid see õnnestus vähesel määral ja ainult tööstuse arvel. Eesti Pank muutus nüüd tagasihoidlikuks sisseveo finantseerimi-sel, õhutades selle asemel saaduste väljavedu Eestist. Kaubandusbilansi passiivsuse kõrval-damiseks otsustas S. ülearust sissevedu piirata tollide tõstmisega. Parajasti enne seda, kui maksma hakkas seadus, mille järgi tolle võidi muuta ainult seadusandlikus korras, kõrgen-das S., seniseid rahaministri õigusi kasuta-des, juunis ja juulis 1924 õieti tunduvalt paljude ainete, m. s. ka mitme esimese järgu tarbeaine tolle, mis üksikute kaupade suhtes omandasid nüüd otse keeldtollide iseloomu. Et mõningalt äriühingonnalt tahtmist võtta marga kurssi kunstlikult langetada, viidi tea-tavais piires läbi Eesti Panga laenude valori-seerimine. Oma tulunduspolitiika teostamisel sattus S. teravasse vastollu põllumeestekogu-dega, kes S.-i süüdistasid paanika tekitami-ses rahaturul, meie tulunduselu vapustamises ja rahva närveerimises. Mõne abinõu, näit. mõningate tollide tõstmise suhtes asusid ka sotsiaaldemokraadid eitaval seisukohal. Ül-diselt saavutas S. siiski tähelepandavaid po-sitiivseid tagajärgi. Riigi eelarve tasakaalus-tamine, kaubandusbilansi aktiivseks muutmine ja käibel olevate rahamärkide deflatsioon aval-dasid margakursisse tervendavat mõju. Kui S. dets. 1924 ühes Akel'i kabineti tagasias-tumisega lahkus rahaministri kohalt, jättis ta oma järglasele L. Sepale (vt.) kursilt stabiil-seks muutunud marga ja kasvavad valuuta-reservid, mis võimaldasid välislaenu kaasabil ette võtta laiemat ulatusega rahareformi. 1927. a. maist peale on S. toiminud Eesti saadikuna Poolas, s. a. augustist ka Čehhoslovakkias ja novembrist peale Rumeenias. Vabariigi 10-a. juubeli puhul veebr. 1928 valis Tartu ülikool S.-i õigusteaduse audoktoriks tema teenete eest riigi rajamisel.

Isikl. saadud andmed; Pvl., Vaba Maa, Kaja 1923, 1924; Eesti Majandus 1924, 1925; Vaba Maa 1925, nr. 278; Pvl. 1925, nr. 324; Mälestused iseseisvuse võitluspäevilt I (1927) j. m.

STROMBERG, Nils, krahv, sõdur, sünd. 25. III 1646 Jönköpingis Rootsis postmeister Jöns Brattman'i (aadeldatud Stromberg) po-jana, sai a. 1667 Tartu kindlusväe kondukto-

riks (nooremaks ohvitseriks), siirdus a. 1671 Hollandi teenistusse ja tõusis ooberstleit-nandiks. Hiljemini Rootsi teenistusse ta-gasi tulnud, ülendati ta a. 1697 kindralma-joriks, nimetati a. 1699 vabahärraks ja läks s. a. ühe osa Rootsi vägedega Pommerisse; a. 1703 ülendati ta kindralleitnandiks. Ta võttis osa Thorni piiramisest, vallutas Elbingi, sai a. 1705 kuningl. nõunikuks ning Eesti-maa kindralkuberneriks, järgnes a. 1706 Karl XII-le Saksisse ja nimetati s. a. krahviks. Kui venelased 1707. a. lõpul Liivimaa ida-poolsed osad oma vägedega üle ujutasid, võttis S. kõik käepärast olevad abinõud tar-vitusele Tartu piirkonna kaitseks ja hoolitses selle eest sama agarusega järgm. a.; kuid kõigel sellel polnud peaaegu mingeid taga-järgi Rootsi vägede äärmise vähesuse, nende puuduliku varustuse ja mooni nappuse tõttu. Sügisel 1709 nimetati ta Liivimaa kindral-kuberneriks, jõudis Riiga sept. lõpul ja hak-kas otsekohe organiseerima linna kaitset ve-nelaste oodatava piiramise vastu, suurenda-des garnisoni 12 000 meheni. Kuid hilise päralejõudmise, Liivimaa viletsa tulundusliku seisundi ja Rootsi riigi toleaege kehvuse tõttu ei suutnud ta küllaldaselt toidumooni hankida linnale ning garnisonile ja oli pea-miselt seepärast sunnitud katku tagajärjel tub-listi kokkusulanud garnisoniga 4. VII 1710 kapituleerima. Kapitulatsiooni tingimuste vas-taselt jäeti S. ühes teiste ohvitseridega vangi, millest vabanes mõne kuu pärast. Rootsi jõudnud, nimetati ta kammerkolleegiumi ja riigi rahanduskontori presidendiks. — S. suri 16. VIII 1723 Claestorpis Rootsis.

J. Nordberg, Kon. Carl den XII:s historia (1740, ka saksak. tõlkes); E. Carl-son, Sveriges historia under konungarne af Pfalziska huset VIII (1910); Richter II; Fr. Biennemann, Die Katastrophe d. Stadt Dorpat wahr. d. Nord. Krieger (1902); Nord. Familjeb. II 27.; A. Lewenhaupt, Karl XII officerare (1921); A. Buchholtz, Zur Ge-schichte der Belagerung u. Kapitulation d. Stadt Riga 1709 - 10 (Mitt. XV, a. 1893).

H. S.

STUDE, Georg Johann, tulundustege-lane, sünd. 15. III 1839 Narvas, omandas ha-riduse Narva kreiskoolis ja asus a. 1864 Tallinna, kus ta mais s. a. omandas Pikal tänaval a. 1804 asutatud Roeper'i kondiitri-äri. S. laiendas äri martsipaani- ja šoko-laadivalmistamise osakondadega; äri saadu-sed olid hiljemini tuntud tervel Venemaal ja Lääne-Euroopaski. Äri juhtimise a. 1912 oma pojale üle andnud, suri S. 30. XII 1919 Tallinnas. — Tema poeg Georg Ferdi-nand S., sünd. 10. VI 1867 Tallinnas, ha-riduse omandanud kohalikus kubermangu